

razsajati in preklinjati, da je bilo gerdo. V nedeljo se je vendar dal spovedati; ko je prišel drugi dan po maši rabelj k njemu, se je vedel tako plašno, da pričujoči niso vedili, ali bi se smejali ali ga milovali. Tako je rekel rabeljnu: „Gospod, pustite mi življenje; saj nisem nič drugega pregrešil, kakor samo dve ženski sem umoril!“ Ravno tako je tudi še prosil, na kolena padel in rabeljna božal, naj ga ne obesi, ko je že pod kolom stal. Ko je vidil, da vse nič več ne pomaga, je začel zopet na ves glas razsajati in preklinjati, dokler ni na vislicah omolknil in duša njegova šla na uni svet po plačilo!

Iz dolnjega Štajarja 29. nov. — Vino iz zmrznjenega grojzdja je precej belo in pa sladko kakor med, al vinskega okusa nima. Težko tedaj, da bi se čez leto in dan obdržalo. Zatega voljo zdaj boljši vinski kupci, kakor na priliko, iz gornjega Štajarja, ne segajo po totem vinu, in ker se mešanja bojijo v takih krajih, kjer je omenjena nesreča ngrade zadela, grejo raji kam drugam po novo vino, in zatega voljo je res za nekatere vinorejce škoda tolikanj večja, ker čeravno niso poštenega svojega vina zmešali s zmrzlincom, se jih vendar kupci ogibujejo, boječi se, da bi okanjeni ne bili. Nekteri še le danes — en dan pred sv. Andrejem — berejo. Morebiti jo bojo bolje opravili kot uni, ki so zmrznjeno grojzdje prehitro in nenaravno otajali.

Fr. Verbnjak.

Iz Koroškega. Terda zima z vsemi svojimi nasledki terka na vrata. Blagor mu, komur se je ni treba bati! Al v naših dolinah in gorah trepečejo serca pred njo in zdihujejo žalostno v prihodnje dni. Sto in sto pridnih rok, ktere so mnogo let v fužinah in rudnikih živež imele, mora zdaj počivati. Ne vemo, ali se res ne plača, še dalje železo in jeklo izdelovati, — to pa vemo in slišimo iz vseh krajev dežele, da spušajo posestniki fužin po versti svoje delavce; čez 700 jih je brez zaslužka in do novega leta jih bo gotovo čez 1000. 1. t. m. so šli poslanci iz Celovca na Dunaj presvitlega cesarja prositi, naj bi dosedanje colne postave vprihodnje popolnoma še veljale in se odvernile vsaka nova prenarredba, če ne, ni pomoči za koroško fužinstvo. Ob enem bojo ti poslanci tudi prosili, naj bi se družbi, ki je kupila avstrijske železnice, tudi naložilo to, da mora napol že izdelano železnico v Celovec do leta 1861 popolnoma dovršiti, do leta 1868 pa jo do Briksena v Tirolih dodelati.

Iz Zagreba. Iz „Gosp. lista“ pozvedamo, da tudi njegov vrednik, slavni gosp. Šulek, želi kakor vrednik našega lista in iz ravno tistega namena zvesti narodne imena dobrih in strupenih gob ali gliv, in kakor mi tako tudi on vabi rodoljube, naj priteko v pomoč, da se doverši pravo narodno umenstvo in po naročilu vis. ministerstva izdela knjiga za šole naše. Sopot nam je to dokaz, koliko dela nas še čaka na različnem slovstvenem polji našem, ktereja je na vse strani še toliko čisto neobdelanega! „Hic rodus, hic salta“, komur je res mar za korist domovine!

Iz Ljubljane. * Ne kaže se prazen stari pregovor, ki pravi, „če je led pred sv. Martinom, je povodinj še pred Božičem.“ Povodnje ni ravno še, pa malo manjka, da ne; dan na dan je dolgo deževalo. Kerznanji so pa letošnjim vsem Svetim kaj hvaležni; prodali so perve dni tega mesca sila veliko kožuhovine; vsak je segel takrat po nji, ki ima zdaj kožuh za pečjó. Ker danes ravno od vremena govorimo, naj povemo še to, kar smo zavolj toče letos na Krajskem iz popolnoma verjetnih rok zvedili. 19 dni je bilo letos s točo; prva toča je bila 7. maja, ki je v Vipavi v 4 soseskah, v novomeškem kantonu pa v 8 soseskah veliko škodo napravila, v vipavskih soseskah pri sadju in na terti, v novomeških pa tudi na polji, ktere je vdrugič 2. rožnika pobila; v metliškem kantonu je 11. majnika zadela 3 soseske hudo

in jim vzela obilo žita, korenstva, sočivja, sadja in vina; — 14. rožnika sta terpela ložki in podberdski kanton veliko, in poslednji spet 3. malega serpana; — 2. dan malega serpana je zadela 4 soseske verhniskega kantona dosti hudo; — 4. dan malega serpana je razsajala v mokronoškem kantonu v 7 soseskah hudo; — 4. dan malega serpana je terpela čatežka okolica veliko. Sploh je dolensko stran letos toča največkrat zadela; Gorencom pa tudi Notrajncem je letos precej prizanesla, ker le v krajnskem in v loškem kantonu so bile 3 soseske nekoliko poškodovane, — v bistriškem, planinskem in pa idrijskem kantonu pa 6 sosesk; vendar je v Harijah bistriškega kantona veliko škodo napravila. Največ toče je bilo mesca malega serpana (julija), in sicer 2., 3., 4., 11., 16., 17., 20., 23., in pa mesca velikega serpana (avgusta), in sicer 7., 10., 17., 20. in 29. dan. Pozneje je ni bilo nikjer več. — Cukrarnica je že pod streho; mojstra Denis in Košir sta v pravem času doveršila kar sta obljubila. Ker ravno od tesarstva govorimo, naj tudi povemo, da našim bravcom dobroznani g. Juri Pajk se je odpovedal svojemu rokodelstvu, ktero je veliko let kot mestni tesarški mojster opravljal in si zaslužil ime posebno zvedenega in poštenega moža, zraven pa tudi iskrenega domoljuba, ker mnogo let je bil brez plačila učnik risanja v nedeljski šoli krajske obertnijske družbe. Gosp. Pajk se peča zdaj le s kupčijo derv in s kmetijstvom, v katerem se ne derži starega kopita, ampak marljivo hiti s terjavami časa naprej. — Ljubljana je imela zmiraj generala kot višjega vojaškega komandanta; po novi prenarredbi ga bo zgubila kakor ga že tudi Celjovec več nima, in za višjega poveljnika bo le polkovnik (oberstar) ali pa major.

Iz Ljubljane. Presvitli cesar so izvolili sledeče prečastite gospode za častne korarje ljubljanskn: vipavskega tehanta Jurja Grabrijana, škofijskega kanclarja Gašperja Velkaverha in profesorja in doktorja bogoslovja Matija Leben-a.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. „Oesterr. Korresp.“ piše, da cesarski uredniki od 1. novembra 1858 naprej ne bodo več plačevali deželnih in zemljišno-odveznih prikklad; ako so jih pa za mesec november že odrajtali, se jim bodo povernile.

— Mačoh odjenjuje v sili, pa se nek razširjuje bolj po mestu in predmestjih.

Iz Milana. Pri nas cvetè že več časa kaj lepo kupčija z novimi peticami, ktere so dvajseticam od leta 1852 zlo podobne. Vredne so prav za prav le 14¹/₄ kr., skupujejo jih pa ljudje po 15 in 16 krajc. starega dnarja, da jih potem v turških deželah kot cesarske dvajsetice izdajajo in tako uganjajo veliko sleparijo, ktere pa bo menda kmali konec.

Iz Rusije. Poslednje dni mesca novembra je rusovski car Aleksander črnogorskega škofa Nikanora pred se pustil.

— Kakor se sliši, bo šel car prihodnje leto v Pariz, kjer bo osem dni ostal. Iz Pariza pojde nek v London, tudi za osem dni. Pravijo, da bo car z vso veličastnostjo potoval in še le čez tri tedne se v Petrograd vernil. — Konstantin, brat cesarjev, se je čez Francozko podal v Sardinijo; menda je danes že v Turinu.

Iz Černe gore. Ko je bilo knezu Danilu povedano, da so posvetovanja zastran turško-črnogorske meje dokončane, je ukazal zavoljo tega 21 krat s kanonami streliti, in naznanil je potem Črnogorcom, da so meje čisto po njegovi volji uravnane.

Iz Italije. Iz Rima. V Rimu so nek več pisem vlovili, ktere izhajajo od francozkih izposlancov, da bi

se podpihala prekucija. Papežev minister notranjih oprav je francozkega poročnika resno poprašal, kaj ima to pomeniti, — al on je naravnost vse prekucijske namere zatajil ter rekel, da francozka vlada nič od tega ne vé in bi kaj takega tudi terpeti ne hotla, čeravno cesar „Tali-jane iz serca ljubi.“ Čudno je pa vendar to, da so mahoma začeli francozki časniki nad Avstrijo se repenčiti in Lahe šuntati zoper našo vlado, katero so ob enem tudi Sardinici huje kakor poprej napadati začeli. Ako se pomisli, da so francozki časniki dandanašnji tako berzdani, da ne besede ne smejo ziniti, če ni po volji vladi, se ta silni hrup, kateri se poslednji čas uganja v pariških časniki, ne more drugač razumeti, kakor da se pod francozskim krilom res kaj kuha na Laškem. Ali se pa ne bojo kuharji sami opekli, je drugo vprašanje. Napoleon III. ni Napoleon I., in časi so drugačni!

— 17. novembra so mogli vsi keršanski posli, kateri so pri judih služili, iz te službe iti. V Rimu namreč prepoveduje postava keršanskim poslom pri judih služiti.

Iz Nemškega. Iz Berlina. Volitve za državni zbor so dokončane; vseh 352 je voljenih. Med temi je pa samo 108 taci, kateri so bili tudi v starem državnem zboru. Kakor je slišati, je vlada s tem uspehom dovoljna; sliši se pa tudi, da se bo državni zbor kaj živo gibal, kakor že več let ne.

— Da sneg drevje polomi, se sliši vsako leto; da bi bil pa še kadaj led toliko škodo napravil kakor letos, se nihče ne more spomniti. To se je zgodilo une dni, ko je nagloma hudi mraz pritisknil, v mnogih krajih na Nemškem. Deževalo je namreč in dež je mahoma zmerznil na drevji; ledena skorja je mladike prevlekla tako, da so bile še na koncu za pavec debele. S strašnim ropotom so se lomile najdebeleje veje pod ledom. Nekatere sadne drevesa so čisto oklestene, in še celó staro hrastje je kakor da bi bilo obsekano.

Iz Francozkega. Iz Pariza. Čudne reči se godijo pri nas. Naši braveci vedó, da je bil grof Montalembert zavolj nekega, francozki vladi zopernega spisa, v katerem je posebno svobodno življenje pod angleško vlado hvalil, na 6 mescov v ječo, zraven pa še za 3000 frankov v dnarjih obsojen, čeravna sta ga dva najimenitnša advokata tako krepko zagovarjala in si do živega dokazati prizadevala, da je žalibog! vse čista resnica, kar je grof pisal; pač delječ je že vlada prišla, če mora take grenjke požirati, kakor jih je advokat Berryer solil! Vendar je bil grof za krivega spoznan in obsojen. Zoper to sodbo prve sodnije se je na postavni poti pritožil pri najvišji sodnii in prosil, naj overže sodbo nižje sodnije. Preden je pa ta grofu še odgovor dala, ga je cesar pomilostil in mu vso kazen odpustil, katero je čez-nj izgovorila prva sodnija. In kakošno novico so prinesli najnovejši časniki iz Pariza? — grof Montalembert noče milosti cesarjeve, ampak terja le, naj najvišja sodnija sodi njegovo pritožbo! To je za vlado druga, huda zadrega. Če ga namreč najvišja sodnija nedolžnega spozna nasproti prvi sodnii, ne potrebuje cesarjeve milosti; če ga pa tudi ona obsodi, hoče terpeti čez-nj izgovorjeno kazen, in tako bo v ječo šel eden izmed tistih mož, kateri so 2. decembra 1851 Napoleonu kot tadanjemu predsedniku ljudovlade zidali cesarski prestol. Ko so Angleži slišali, da je Montalembert obsojen, so na dveh vseučiliščih angleških berž začeli nabirati dnar, da bi v znamenje svojega poštovanja mu poklonili tistih 3000 frankov, ktere je plačati obsojen, — al grof, to zvedši, jih je berž prosil, naj opusté ta poklon, ker on sam je premožen mož in ne želi te politične demonstracije.

— Na Francozkem delajo nove skušnje s kano-nami, ktere niso s strelnim prahom, ampak z elektriko

(nebeškim ognjem) nabite (basane). Pravijo, da take kano-ne dalje streljajo.

Iz Valahije. 28. novembra zvečer ob osmih je pri-letela bomba v pisarnico kajmakama Janku Manu-ta. Razletela se je, pa ni nikogar poškodovala. To je prvi sad, po katerem se dá prevdariti prihodnji „zlati vék“, ki so ga v Parizu obljubili Vlahom. Sploh je nek taka zmešnjava v podonavskih knežijah, da bo treba kmali začasnemu gospodarstvu konec storiti in izvoliti stanovitna „hospodara.“

Iz Turškega. Turška vlada je prepovedala, da se jajčka svilnih červičev iz Anatolije ne smejo nikamor drugam prodajati, sicer bi jih utegnili doma zmanj-kati. Ta prepoved zadene tedaj nekoliko tudi svilorejce našega cesarstva.

Sanj nemiloserdnega kneza.

Noč leži na zemlji, burja tuli,
Strešja ziblje, močne zide stresa,
Po dobrih stare hraste puli
In oblake stepa na nebesa. —
Knez leži na pernatih blazini,
Sanj prikazen mu počitek ropa,
Pot mertvaški po obrazu stopa,
Glas trobente poje na višini:

„Čas je stekel, ura je odbila,
Zvagaj sem po pravdi tvoje dela;
Lej! škudela z zlegom se nagnila,
Z zadušbino kviško je zletela;
Knezoval si kruto čez narode,
Gnezdil ti je v sercu gad napuha,
Lačni revi nisi lomil kruha,
Žejni nisi dal kozarca vode.“

„Ti v škerlatu, nago ljudstvo tvoje
Je v kervavem jarmu pot potilo,
Svoje noge, trudne roke svoje
Je do bele kosti ožulilo.
Komu ude si oblačil nage?
Komu celil žule si skeleče?
Koga rešil si iz temne ječe?
Komu brisal iz očesa srage?“

„Tvoja hiša — dvor pohujševanja —
Potnika ni nikdar prenočila,
Tvoja zemlja — jama žalovanja —
Je v nebesa za osveto vpila.
Brez tolažbe bolni so zdihvali,
Gluhe tvoje so ušesa bile;
Žalostne so sponje tolažile,
In pravične biči plačevali.“

„Čez merliče z grešniki si stopal,
Z golim mečem terdil si pravico;
Koga si iz milosti pokopal?
Komu stegnil si v pomoč desnico?
Razžaljenje maščeval kervavo,
Dvomb jezero polnil si viharo,
Luč resnice si gasil nemarno,
Med zločini dvigal grešno glavo.“

„Spricaj, kaj si storil ti za žive,
Kaj za duše mertvih bratov svojih?
Lej! na vagi tvoje sodbe krive,
Kako pada vaga v rokah mojih!
Rod zločinov slul ne bo na veke,
S korenino vred ga bom iztrebil,
V večno noč med jok in stok telébil —
Preč od mene, v tok žveplene reke!“

Fr. Cegnar.

Popravek. V poslednjem listu „Novic“ na strani 378 je bil po pomoti postavljen nadpis: „Zgodovinske drobtinice“ itd. namesti nadpisa: „Še enkrat o denaru Adnamat.“ Vred.